

Memoranda Cydsyniad

Deddfwriaethol ar Fil Banc

Seilwaith y DU

Hydref 2022

Casgliad cyffredinol

Mae gan y Pwyllgor bryderon difrifol am y Bil, fel y'i drafftwyd. Nid ydym mewn sefyllfa i ddod i farn ar gydsyniad deddfwriaethol hyd nes y bydd yn gwybod beth yw canlyniad trafodaethau rhynglywodraethol parhaus ar welliannau i sicrhau bod y Bil yn adlewyrchu cymhwysedd datganoledig yn llawn. Byddwn yn adolygu ein safbwynt yng ngoleuni unrhyw welliannau i'r Bil, y disgwyliwn iddynt gael eu cynnwys mewn memoranda yn y dyfodol.

1. Cyflwyniad

1. Ar 25 Mai 2022, gosododd y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol ('y Gweinidog') y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil Seilwaith y DU ('y Memorandwm') gerbron y Senedd.

2. Ar 7 Mehefin 2022, cyfeiriodd y Pwyllgor Busnes y Memorandwm hwn at y Pwyllgor Cyllid, Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig, Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith ('y Pwyllgor') a'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, gan nodi mai'r dyddiad cau ar gyfer cyflwyno adroddiad oedd 29 Medi 2022. Wrth gyfeirio'r Memorandwm, fe wnaeth y Pwyllgor Busnes annog y Pwyllgor Cyllid, Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith a'r Pwyllgor hwn i drafod rhyngddynt pwy fyddai'n arwain y gwaith craffu.

3. Ar 8 Gorffennaf 2022, gosododd y Gweinidog y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol (Memorandwm Rhif 2) ar gyfer Bil Banc Seilwaith y DU ('y Memorandwm Atodol') gerbron y Senedd.

4. Ar 12 Gorffennaf 2022, fe wnaeth y Pwyllgor Busnes gyfeirio'r Memorandwm Atodol at yr un pwyllgorau y cyfeirir atynt ym mharagraff 2 i'w ystyried, gyda'r dyddiad cau 19 Tachwedd 2022 ar gyfer cyflwyno adroddiad.

Ein dull ni

5. Yn ei gyfarfod ar 30 Mehefin 2022, cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu at y Gweinidog i ofyn am eglurhad ynghylch darpariaethau'r Bil i'r graddau y maent yn berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor. Ysgrifennodd y Pwyllgor hefyd at John Flint, Prif Swyddog Gweithredol Banc Seilwaith y DU. Mae'r cyfnewid hwn mewn gohebiaeth ar gael ar wefan Senedd Cymru.

6. Mae'r adroddiad hwn yn nodi barn y Pwyllgor ar y Bil a'r Memoranda i'r graddau y maent yn berthnasol i'w gylch gwaith. Mae adroddiadau'r Pwyllgor Cyllid a'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar gael ar wefan Senedd Cymru.

2. Cefndir y polisi

7. Yn 2018, argymhellodd Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol y DU y dylid sefydlu banc seilwaith cenedlaethol y DU i gymryd lle swyddogaethau Banc Buddsoddi Ewrop ar ôl Brexit. Fe wnaeth ymgyngoriad Llywodraeth y DU (Tachwedd 2019) hefyd ganfod bod cefnogaeth i gorff o'r fath.

8. Roedd Strategaeth Seilwaith Cenedlaethol Llywodraeth y DU (Tachwedd 2020) yn cynnwys ymrwymiad i sefydlu banc seilwaith cenedlaethol mawr newydd a fyddai'n gweithredu gyda chryn dipyn o annibyniaeth weithredol, ond o fewn mandad a bennir gan y llywodraeth.

9. Cyhoeddwyd y bwriad i greu Banc Seilwaith y DU ('y Banc') gan y Canghellor yn yr Adolygiad o Wariant 2020. Dywedodd yr Adolygiad o Wariant 2020:

"Increased infrastructure investment is supported by a new National Infrastructure Strategy, which sets out the government's plans to transform the UK's economic infrastructure. It is based around three central objectives: economic recovery, levelling up and unleashing the potential of the Union, and meeting the UK's net zero emissions target by 2050. These objectives will be supported by the creation of a new infrastructure bank to catalyse private

investment in projects across the UK; as well as through a comprehensive set of reforms to the way infrastructure is delivered."

10. Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd Llywodraeth y DU ei dogfen Policy Design ar gyfer y Banc, sy'n amlinellu perthynas y Banc â'r gweinyddiaethau datganoledig, ymhlith pethau eraill. Mae'n nodi'r canlynol:

"The Bank will operate across the whole of the UK, working closely with public and private sectors to support infrastructure investment in every nation. Building strategic relationships with the devolved administrations, local authorities across the UK and relevant institutions such as the Scottish National Investment Bank and Development Bank of Wales, will be a priority".

11. Mae'r ddogfen *Policy Design* hefyd yn nodi y byddai Llywodraeth y DU yn ymgysylltu â chynrychiolwyr o'r gweinyddiaethau datganoledig yng nghan nesaf y gwaith o gynllunio'r Banc.

12. Lansiwyd y Banc ar sail anstatudol ar 17 Mehefin 2021. I gyd-fynd â'r lansiad, cyhoeddodd Llywodraeth y DU UK Infrastructure Bank Framework Document, sy'n nodi'r atebolrwydd a'r berthynas rhwng y Banc, y Cyfranddaliwr (Trysorlys EM) a Chynrychiolydd y Cyfranddalwyr (Buddsoddiadau Llywodraeth y DU).

13. Ym mis Mawrth 2022, cyn cynllun strategol cyntaf y Banc, ysgrifennodd y Canghellor at y Banc i amlinellu blaenoriaethau polisi Llywodraeth y DU ar gyfer y sefydliad a rhoi mwy o eglurder ynghylch ei fandad. Mae'r llythyr yn nodi disgwyliadau'r Canghellor ar gyfer y Banc, sef:

- gweithio'n adeiladol gyda'r llywodraeth a sefydliadau ym mhob un o wledydd y DU i wneud y mwyaf o effaith ei fuddsoddiadau;
- datblygu dealltwriaeth gynnil o nodweddion y farchnad ym mhob un o'r pedair gwlad fel y gall dargedu ei fuddsoddiadau'n briodol;
- rhoi blaenoriaeth i feithrin perthynas gref â Banc Buddsoddi Cenedlaethol yr Alban a Banc Datblygu Cymru a gweithio'n agos gyda Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon mewn ffyrdd sy'n gydnaws â threfniadau datganoli'r DU;
- canolbwyntio ei fuddsoddiad a'i ymgysylltiad ar feithrin ei bresenoldeb yn y farchnad ym mhob un o'r pedair gwlad; a
- monitro'r effaith y mae'r Banc yn ei chael ym mhob un o'r gwledydd.

14. Cyhoeddodd y Banc ei Gynllun Strategol ar gyfer 2022 ym mis Mehefin 2021.

3. Bil Banc Seilwaith y DU

Diben y Bil

15. Cyflwynwyd Bil Banc Seilwaith y DU ('y Bil') yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 11 Mai 2022.

16. Mae'r Nodiadau Esboniadol i'r Bil yn nodi:

"The purpose of this Bill is to place the UK Infrastructure Bank ('the Bank') on a statutory footing. The Bank is an operationally independent institution wholly owned by government. The Bank's purposes are to help tackle climate change and to support regional and local economic growth, through investment in infrastructure (ychwanegwyd pwyslais)."

Hynt drwy Senedd y DU

17. Cwblhaodd y Bil y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 4 Gorffennaf 2022, lle cytunwyd ar gyfres o welliannau. Ceir rhagor o fanylion am y gwelliannau sy'n berthnasol i'n trafodaeth yn Adran 5 o'r adroddiad hwn.

18. Cafodd y Bil ei ddarlleniad cyntaf yn Nhŷ'r Cyffredin ar 11 Gorffennaf 2022. Nid yw dyddiad yr ail ddarlleniad wedi'i gyhoeddi eto.

4. Y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol a'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol

Y darpariaethau y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

19. Yn ôl y Memorandwm, mae angen cydsyniad y Senedd ar y Bil cyfan (cymalau 1 i 11) gan fod gan y Senedd gymhwysedd i ddeddfu yn yr un termau neu dermau tebyg mewn perthynas â Chymru. Mae'r Memorandwm yn datgan:

"Mae prif bwnc y Bil, sef darparu cymorth ariannol a chynghor i brosiectau sy'n ymwneud â seilwaith (gan gynnwys dŵr, trydan, nwy, telathrebu, carthffosiaeth, rheilffyrdd (gan gynnwys cerbydau rheilffyrdd), ffyrdd neu fathau eraill o drafnidiaeth a newid yn yr hinsawdd), yn faes datganoledig o'r gyfraith."

- 20.** Mae paragraffau 24 i 42 o'r Memorandwm yn amlinellu'r darpariaethau yn y Bil y mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer.
- 21.** Mae paragraffau 43 i 46 o'r Memorandwm yn nodi barn Llywodraeth y DU ynghylch cydsyniad.
- 22.** Yn ôl Llywodraeth y DU, dim ond ar gyfer cymalau 2, 3, 4, 5, 8 ac 11 o'r Bil y mae angen cydsyniad y Senedd.

Gwelliannau y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

- 23.** Mae paragraffau 14 i 29 o'r Memorandwm Atodol yn rhoi manylion am y gwelliannau i'r Bil y cytunwyd arnynt yn y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Arglwyddi y mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer.
- 24.** Yn ôl y Memorandwm Atodol, "Mae barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad yn parhau i fod yr un fath â'r farn a amlinellwyd yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol cyntaf a gyflwynwyd ar 25 Mai 2022".

Safbwynt polisi presennol Llywodraeth Cymru

- 25.** Mae'r Memorandwm yn nodi bod y "Bil fel y mae wedi'i ddrafftio ar hyn o bryd yn bygwth cymwyseddau datganoledig. H.y., mae pwerau'n cael eu cadw yn ôl ar gyfer Gweinidogion y DU a Thrysorlys Ei Mawrhydi mewn modd sy'n tanseilio'r cyfrifoldebau a'r rhwymedigaethau y cafodd deddfwyr Cymru eu hethol i'w diogelu".
- 26.** Aiff ymlaen i ddweud:

"Nid yw'r Bil fel y'i cyflwynwyd yn darparu unrhyw rôl i'r Senedd, Gweinidogion Cymru, na swyddogion Llywodraeth Cymru o ran llywodraethiant y Banc, tra'n cadw gweithgareddau penodol ar gyfer y Senedd, y Canghellor a Thrysorlys Ei Mawrhydi, megis y pŵer i Drysorlys Ei Mawrhydi ddiwygio cyfeiriad strategol y Banc gan gynnwys mewn meysydd lle mae cymhwysedd wedi'i ddatganoli heb ymgynghori â'r Senedd na Llywodraeth Cymru."

- 27.** Mae'r Memorandwm yn esbonio bod "swyddogion Llywodraeth Cymru wedi gofyn am welliannau sy'n ymwneud â chylch gwaith y banc mewn meysydd sydd wedi'u datganoli i sicrhau bod datganoli'n cael ei barchu, ond hyd yn hyn nid yw Llywodraeth y DU wedi gwneud unrhyw newidiadau o'r fath eto". Mae'r Gweinidog wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i eirioli bod y Senedd, Gweinidogion Cymru a swyddogion Llywodraeth Cymru i gyd yn arfer pwerau

cyfatebol i bwerau'r sefydliadau cyfatebol yn y DU. Galwodd ar Lywodraeth y DU i ddiwygio'r Bil i alluogi'r Senedd a Gweinidogion Cymru i gymryd eu rôl briodol o fewn strwythurau llywodraethu i sicrhau atebolrwydd democrataidd priodol.

28. I gloi, mae'r Memorandwm yn pwysleisio bod nifer o'r cymalau y mae angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer "o bryder cyfansoddiadol i Lywodraeth Cymru. Felly, er gwaethaf rhinweddau rhai o'r cymalau, mae safbwynt terfynol Gweinidogion Cymru ynghylch a ddylid argymhell cydsyniad yn ddarostyngedig i ganlyniad trafodaethau parhaus gyda Llywodraeth y DU ynghylch cyflwyno gwelliannau i'r Bil".

29. Mae'r Memorandwm Atodol yn esbonio nad yw Llywodraeth y DU wedi gwneud unrhyw ddiwygiadau i'r Bil eto i fynd i'r afael â phryderon Llywodraeth Cymru.

5. Cymalau o ddiddordeb i'r Pwyllgor

30. Mae'r paragraffau a ganlyn yn rhoi esboniad o'r cymalau sydd o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor, o ystyried ei gylch gwaith, a'r gwelliannau a wnaed i'r cymalau hynny yn ystod y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Cyffredin.

Cymal 2 – amcanion a gweithgareddau

31. Mae cymal 2(3) yn darparu mai amcan y Banc yw: helpu i fynd i'r afael â newid hinsawdd, gan gynnwys drwy gefnogi ymdrechion i gyrraedd y targed ar gyfer 2050 a nodir yn adran 1 o Ddeddf Newid Hinsawdd 2008, a chefnogi twf economaidd rhanbarthol a lleol.

32. Mae cymal 2(4) yn darparu mai gweithgareddau'r Banc yw: darparu cymorth ariannol i brosiectau sy'n ymwneud yn gyfan gwbl neu'n bennaf â seilwaith; darparu benthyciadau i awdurdodau cyhoeddus perthnasol ar gyfer prosiectau o'r fath; gweithredu fel canolfan arbenigedd a darparu gwasanaethau cynghori a chymorth eraill mewn perthynas â phrosiectau o'r fath; ac unrhyw weithgareddau eraill sy'n atodol neu'n ffafriol i'r gweithgareddau uchod, neu sy'n gysylltiedig fel arall â hwy.

33. Roedd cymal 2(5) o'r Bil, fel y'i cyflwynwyd i Dŷ'r Arglwyddi, yn darparu bod ystyr 'seilwaith' yn cynnwys technolegau a chyfleusterau sy'n ymwneud â: dŵr, trydan, nwy, telathrebu, carthffosiaeth neu wasanaethau eraill (gan gynnwys darparu gwres), rheilffyrdd (gan gynnwys cerbydau rheilffyrdd), ffyrdd neu fathau eraill o drafnidiaeth; a newid hinsawdd (gan gynnwys tynnu nwyon tŷ gwydr o'r atmosffer).

34. Fel y nodir yn y Memorandwm Atodol, gwnaed gwelliannau yn ystod Cyfnod Adrodd Tŷ'r Arglwyddi i ehangu ystyr 'seilwaith':

- i gynnwys 'strwythurau sy'n sail i'r economi gylchol, ac atebion ar sail natur'; ac
- i'w gwneud yn glir bod effeithlonrwydd ynni, mewn perthynas â thrydan, nwy a darparu gwres, o fewn y diffiniad o seilwaith.

35. Mae cymal 2(7) yn darparu y caiff y Trysorlys, drwy reoliadau, ddiwygio amcanion a gweithgareddau'r Banc. Byddai'r rheoliadau hyn yn amodol ar gymeradwyaeth gan Senedd y DU.

Cymal 3 – blaenoriaethau a chynlluniau strategol

36. Mae cymal 3 yn gosod gofyniad ar y Trysorlys i baratoi datganiad o flaenoriaethau strategol ar gyfer y Banc o fewn chwe mis ar ôl i'r Ddeddf ddod i rym. Gall y Trysorlys ddiwygio neu amnewid y datganiad. Rhaid gosod copi o'r datganiad (neu'r datganiad diwygiedig) gerbron Senedd y DU.

37. Rhaid i'r Banc gyhoeddi cynlluniau strategol sy'n adlewyrchu datganiad y Trysorlys a gweithredu'n unol â hwy, a diweddarur'r cynlluniau hynny pryd bynnag y bydd y Trysorlys yn diwygio neu'n amnewid ei ddatganiad.

6. Trafodaeth y Pwyllgor

Cysondeb â blaenoriaethau strategol Cymru

38. Wrth drafod y memoranda, fe wnaeth y Pwyllgor drafod a yw blaenoriaethau ac amcanion strategol y Banc yn cyd-fynd â rhai Llywodraeth Cymru a sut y maent yn gwneud hynny.

39. Eglurodd John Flint, Prif Swyddog Gweithredol Banc Seilwaith y DU fod y Banc wedi cynnal cyfarfodydd rheolaidd gyda Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol Cymru a rhanddeiliaid ehangach, gan gynnwys Banc Datblygu Cymru, sydd wedi helpu i alinio ei gynllun strategol â blaenoriaethau ac ysgogwyr polisi Cymru. Ychwanegodd:

"When making investment decisions we consider the extent to which each investment opportunity delivers on our Strategic Plan and towards wider UK policy on climate change and economic infrastructure, including that of Wales".

40. Dywedodd John Flint y bydd cynllun strategol y Banc yn cael ei adnewyddu'n rheolaidd ac felly'n cadw'n gyfoes â pholisi Cymru. Yn ogystal, dywedodd y bydd y Banc yn parhau i ymgysylltu'n rheolaidd â Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol, a chwaraewyr eraill y farchnad ar gyflawni'r cynllun.

41. Er i'r Gweinidog ddweud bod gan y Banc "y potensial i gefnogi blaenoriaethau seilwaith Llywodraeth Cymru", pwysleisiodd yr angen am gyfatebiaeth rhwng gweinyddiaethau o ran llywodraethu'r Banc. Byddai hyn yn galluogi Llywodraeth Cymru (a'r llywodraethau datganoledig eraill) i ddylanwadu ar y broses o bennu blaenoriaethau a chynlluniau strategol y Banc.

Amcanion statudol y Banc

Amcan natur?

42. Amcanion statudol y Banc yw helpu i fynd i'r afael â newid hinsawdd a chefnogi twf economaidd. Ochr yn ochr â Chyllideb Gwanwyn 2021, ymrwymodd Llywodraeth y DU i adolygu'r achos dros ehangu amcanion amgylcheddol Banc Seilwaith y DU i gynnwys meysydd fel gwella cyfalaf naturiol y DU. Wrth adrodd ar ei chanfyddiadau, daeth Llywodraeth y DU i'r casgliad:

"...we believe that support for nature-based solutions can be delivered through the Bank's existing policy framework, without the addition of a specific third objective on nature. This will enable the Bank to focus on building its capability to meet its two stretching objectives on tackling climate change and supporting regional and local economic growth".

43. Fodd bynnag, aeth ymlaen i annog y Banc i ystyried y rôl y gallai ei chwarae mewn datrysiadau seiliedig ar natur a sut y gallai hynny ddatblygu dros amser.

44. Gofynnodd y Pwyllgor am farn y Gweinidog ar amcanion y Banc, gan gynnwys a ddylid eu hymestyn, er enghraifft i gynnwys mynd i'r afael â'r dirywiad mewn bioamrywiaeth. Yn ôl y Gweinidog, mae'r amcanion "yn ddigon eang i gwmpasu ystod gynhwysfawr o ymyriadau mewn perthynas â newid yn yr hinsawdd, gan gynnwys bioamrywiaeth, atebion sy'n seiliedig ar natur neu'r economi gylchol". Fodd bynnag, ychwanegodd, "ni fyddwn yn amharod i weld yr amcanion hyn ar wyneb y Bil".

45. Pwysleisiodd y Gweinidog yr angen am gyfatebiaeth rhwng gweinyddiaethau o ran llywodraethu'r Banc, er mwyn eu galluogi i gael dweud eu dweud wrth fireinio amcanion y Banc lle bo angen.

Cydbwysio amcanion

46. Mae'r ddogfen fframwaith yn cydnabod y potensial ar gyfer tensiwn rhwng amcanion y Banc i helpu i fynd i'r afael â newid hinsawdd a chefnogi twf economaidd, yn enwedig yn y tymor byr. Mae'n nodi, lle mai diben pennaf buddsoddiad yw cefnogi twf economaidd, bydd y Banc yn sicrhau nad yw'n gwneud niwed sylweddol yn erbyn ei amcan hinsawdd. Wrth wneud sylw ar hyn, dywedodd y Gweinidog, "mae'n amlwg i mi fod yn rhaid i ymarfer y Banc o ddiwydrwydd dyladwy mewn perthynas â'r amod hwn fod yn ganolog i benderfynu a yw prosiect yn cael ei gefnogi neu fel arall".

47. Gofynnodd y Pwyllgor i John Flint esbonio sut mae'r Banc yn penderfynu a fyddai buddsoddiad yn gwneud niwed sylweddol. Dywedodd wrthym:

"All investments financed by the Bank undergo environmental, social, resilience & governance (ESRG) screening. Our identification of ESRG concerns and "significant harm" is risk-based and seeks to ensure that adequate mitigations are in place. This includes, amongst other things, assessing how projects manage their direct and indirect environmental and social impact, the climate resilience of their projects, risks and the robustness of their ESRG governance structures. UKIB requires ongoing regular reporting on key metrics and annual and environmental reports from our clients to ensure ongoing alignment with our mandate."

48. Ychwangodd John Flint: "the Bank is currently further enhancing our ESRG, including improving our approach to "do no significant harm", so ensuring it is fit for purpose in this fast-progressing area". Dywedodd y bydd manylion am ddull gweithredu y Banc mewn perthynas â sgrinio amgylcheddol, cymdeithasol, cydnerthedd a llywodraethu yn cael eu nodi yn ei adroddiadau blynyddol wrth iddynt esblygu.

49. Er ei bod yn bosibl na fyddai penderfyniad buddsoddi penodol yn cyrraedd y trothwy o 'niwed sylweddol', roedd y Pwyllgor yn pryderu y gellid ystyried bod cyfres o benderfyniadau, gyda'i gilydd, yn achosi niwed sylweddol. Felly, gofynnodd y Pwyllgor i John Flint egluro a fydd y Banc yn ystyried effaith gronnus ei benderfyniadau buddsoddi a sut y bydd yn gwneud hynny. Dywedodd John Flint fod y Banc yn cydnabod pwysigrwydd monitro effaith gronnus. Ychwanegodd:

"We consider every new investment in relation to assets already financed, including impact and additionality. In accordance with our net zero mandate, the cumulative contribution of the Bank to climate mitigation will be measured over time. The location specific environmental characteristics of

investment projects are considered in our assessment of cumulative impact, including in relation to our "do no significant harm" principle."

Ystyr seilwaith

50. Gofynnodd y Pwyllgor am farn y Gweinidog ynghylch ystyr 'seilwaith'. Dywedodd wrthym fod yr ystyr yn "ymddangos... yn weddol eang". Unwaith eto, pwysleisiodd yr angen am gyfatebiaeth rhwng gweinyddiaethau o ran llywodraethu'r Banc, a hynny er mwyn galluogi Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig i "ailedrych ar y cyd a chyda pharch llawn at gymwyseddau datblygedig yr amcanion a'r diffiniadau pe baent yn cael eu hystyried, er enghraifft, fel rhai sy'n cyfyngu'n ormodol".

51. Mae'r ddogfen fframwaith yn nodi mathau o brosiectau na ddylai'r Banc eu cefnogi, gan gynnwys prosiectau sy'n ymwneud ag echdynnu, cynhyrchu, cludo a mireinio olew crai, nwy naturiol neu lo thermol gydag eithriadau cyfyngedig iawn. Mae'n darparu rhestr o eithriadau, ond nid yw'r rhestr hon yn hollgynhwysfawr. Gofynnodd y Pwyllgor i John Flint roi manylion am y meini prawf y mae'r Banc yn eu defnyddio wrth benderfynu a ddylai prosiect fod yn destun eithriad. Eglurodd:

"Exemptions will be considered in the context of the energy transition where the benefit of moving a technology, business or sector to a lower carbon emissions intensity is crucial to net zero and we can evidence the relative avoided emissions from the investment. Fossil fuel generation of any kind will only be considered by exception with adequate and proportionate carbon capture storage where emissions will be reduced over the lifetime of the asset. Judgements on exemptions will always be made in collaborative and transparent fashion."

52. Esboniodd John Flint hefyd fod angen i'r Banc geisio cymeradwyaeth ysgrifenedig gan gyfranddalwyr cyn ymrwymo i unrhyw drafodiad sydd yn newydd, yn ddadleuol neu'n cael ôl-ffeithiau, neu y gellid barnu felly. Dywedodd: "Where possible and practical to do so, we will look to consult with the Welsh Government on any potentially contentious issues arising from our activities in Wales".

Ein barn ni

Rôl i Lywodraeth Cymru a'r Senedd

Os yw Cymru am gyrraedd ei tharged sero net ar gyfer 2050, bydd angen buddsoddiad sylweddol mewn seilwaith gan y sector cyhoeddus a'r sector preifat fel ei gilydd. Rydym yn

credu y gallai'r Banc chwarae rhan bwysig wrth gynyddu a chyflymu buddsoddiad i gefnogi'r broses o drosglwyddo Cymru i sero net. Er ein bod o blaid creu'r Banc mewn egwyddor, mae gennym bryderon difrifol am y Bil, fel y'i drafftwyd.

Bydd y Banc, a fydd yn gweithredu ar sail y DU gyfan, yn arfer swyddogaethau yng Nghymru mewn meysydd cymhwysedd datganoledig. Nid yw'r Bil yn ystyried hyn. Nid oes rôl i Lywodraeth Cymru na'r Senedd yn nhrefniadau llywodraethu'r Banc: caiff blaenoriaethau strategol y Banc eu pennu gan Lywodraeth y DU (cymal 3); Llywodraeth y DU a Senedd y DU sydd â'r pŵer i ddiwygio gweithgareddau'r Banc ac ystyr 'seilwaith' (cymal 2); Llywodraeth y DU sydd â'r pŵer i roi cyfarwyddyd i'r Banc ynghylch sut i gyflawni ei amcanion (cymal 4); a mater i Senedd y DU fydd goruchwyllo effeithiolrwydd y Banc (cymal 9). Mae hyn yn annerbyniol.

Rydym yn cefnogi galwadau Llywodraeth Cymru ar i Lywodraeth y DU ddiwygio'r Bil i roi rolau i Lywodraeth Cymru a'r Senedd yn nhrefniadau llywodraethu'r Banc sy'n cyfateb i rai eu sefydliadau cyfatebol yn y DU. Hyd yn hyn, nid yw Llywodraeth Cymru wedi bod yn barod i rannu manylion am y gwelliannau y mae'n eu ceisio â phwyllgorau'r Senedd.

Buddsoddi mewn natur

O ystyried yr argyfwng natur cynyddol a'r angen i gyflymu camau gweithredu ar frys i fynd i'r afael â hyn, rydym yn siomedig bod Llywodraeth y DU wedi dweud na fydd yn cynnwys amcan natur statudol yn dilyn ei hadolygiad o amcanion amgylcheddol y Banc. Rydym yn credu bod hyn yn colli cyfle.

Er gwaethaf yr uchod, cawsom ein calonogi o glywed gan y Gweinidog fod amcanion y Banc yn ddigon eang i alluogi buddsoddiad mewn datrysiadau seiliedig ar natur a bioamrywiaeth. Rydym yn croesawu'r gwelliant y cytunwyd arno yn Nhŷ'r Arglwyddi i ehangu ystyr 'seilwaith', sy'n rhoi sicrwydd cyfreithiol bod atebion sy'n seiliedig ar natur o fewn cwrpas y Banc. Rydym yn gobeithio y caiff y gwelliant hwn ei gadw wrth i'r Bil fynd drwy Dŷ'r Cyffredin.